

6.4.2018

Aalto Amanda
Jormalainen Jouko
Luukkonen Lauri

VM - valtiovarainministeriö

VM/621/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö komission digiveroehdotuksista

Digitalisoituvan talouden verokysymyksiin tulee löytää globaaleja ratkaisuja

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntomme koskien komission digiveroehdotuksia. On tosiasia, että kansainvälisen verotuksen sääntöjä tulee uudistaa digitalisoituvan talouden ja tähän liittyvien uudenlaisten liiketoimintamallien takia. Komissio on nyt ehdottamassa omanlaisiaan ratkaisuja näihin ongelmiin EU:n piirissä. Samanaikaisesti myös esimerkiksi OECD on osana BEPS-hanketta valmistelemassa omaa ehdotustaan koskien digitaalisen talouden verotusta.

Tavoitteena maailmanlaajuisten yhteisten sääntöjen löytäminen

FA näkee, että digitaalisen talouden vero-ongelmat tulisi ensisijaisesti ratkaista koordinoitusti globaalilla tasolla, pysyviksi tarkoitetuilla ratkaisuilla. Tilapäiseksi tarkoitettut toimet, tai ainoastaan EU:n alueella sovellettavat säännöt, ovat omiaan johtamaan useiden erilaisten ratkaisujen käyttöönottoon maailmanlaajuisesti eri valtioissa ja pahimmillaan myös suoriin vastatoimenpiteisiin. Eri valtioissa käyttöönotetut erilaiset ratkaisut voivat käytännössä johtaa kaksinkertaiseen verotukseen ja saattaa EU-alueen toimijat epäedulliseen asemaan maailmanlaajuisiin toimijoihin verrattuna. Tässä mielessä olisikin tärkeää, että digitaalisen toiminnan verottamiselle löydettäisiin yhteisiä sääntöjä maailmanlaajuisesti.

Uusien ehdotusten vaikutukset tulisi ylipäätään selvittää tarkoin niin yritysten kuin valtioidenkin kannalta. Esimerkiksi Suomen kannalta merkittävän digitaalisen läsnäolon verotusta koskevan esityksen on esitetty johtavan suomalaisten yritysten Suomeen maksamien verotulojen pienenemiseen. FA:n käsitys on, ettei konkreettisia vaikutuksia ole kiireellisesti valmisteltujen esitysten osalta arvioitu riittävästi.

Digiveroja koskevat ehdotukset yhdessä EU:n sisällä CCTB:n ja CCCTB:n voimaansaattamisella tapahtuvan yhteisöverotuksen uudistamisen kanssa vaikeuttavat ennustettavuutta sekä eurooppalaisten valtioiden verotulojen kertymisen että yksittäisten monikansallisten yritysten verotuksen osalta. Verotuksen muuttujien lisääntyminen johtaa siihen, ettei lopputuloksesta voida muodostaa luotettavaa kokonaiskuvaa. FA katsoo, että digitaalisten palveluiden verotusta koskeva yleismaailmallinen ratkaisu puolestaan säilyttäisi verotuksen ennakoitavuuden sekä yritysten kuin myös yksittäisten valtioiden osalta. OECD:n laajemman hankkeen tulisikin olla ensisijainen EU:n rajoitettua aluetta koskevaan hankkeeseen verrattuna.

Merkittävän digitaalisen läsnäolon verotusta koskeva ehdotus

FA haluaa korostaa, että merkittävän digitaalisen läsnäolon verotusta koskeva ehdotus ei ole soveltamisalaltaan kovin tarkka. Näin siitä huolimatta, että ehdotus pitää sisällään myös konkreettisia listauksia toiminnoista, joita on joko pidettävä digitaalisina palveluina (liite 2) tai ei ole pidettävä digitaalisina palveluina (liite 3).

6.4.2018

Aalto Amanda
Jormalainen Jouko
Luukkonen Lauri

Digitaalisten palveluiden käsite on esimerkeistä huolimatta jätetty direktiivissä melko avoimeksi:

” ‘digital services’ means services which are delivered over the internet or an electronic network and the nature of which renders their supply essentially automated and involving minimal human intervention, and impossible to ensure in the absence of information technology, including in particular: - -”

Avoimeksi jätetty digitaalisten palveluiden käsite pitää sisällään tulkinnanvaraisuutta, jota ei digitaalisten toimintojen moninaisuudesta ja nopeasta kehityksestä johtuen pystytä konkreettisten esimerkkilistaustenkaan avulla riittävästi selkiyttämään. Soveltamisalan tarkentamista edelleen, esimerkiksi rajaamalla luvan- ja valvonnanalainen finanssitoimiala selkeästi sen ulkopuolelle, tulisikin harkita. On syytä huomata, että finanssiala nimenomaisesti toimii avoimesti Euroopassa pääliikesivuliike/kiinteä toimipaikka-rakenteilla eikä toimialalla ole ollut havaittavissa haasteita lisääntyvien digitaalisten palveluiden verotuksen osalta.

Ylipäättään finanssitoimiala on hyvin valvottu toimiala. Monet direktiivit ja kansallinen lainsäädäntö, joista tärkeimpinä voidaan mainita EU:n tietosuojasetus (General Data Protection Regulation), erilaiset salassapitosäntelyt sekä rahanpesulainsäädännön asiakkaan tunnistamismenettely (KYC), ovat säännöstöä, jota finanssialalla on noudatettava. Alaa valvovat myös paikalliset jäsenvaltioiden finanssivalvontaviranomaiset sekä esimerkiksi pankkiunionin alueella Euroopan keskuspankki. Muun muassa nämä säännökset rajoittavat ehdotuksen määritelmien mukaista tulojen allokointia pelkän digitaalisen läsnäolon perusteella, ja siten myös ehdotuksessa mainittuja kiinteän toimipaikan muodostumisen (digital services - palvelut) edellytyksiä.

Ehdotuksessa tulojen allokoinnin päämenetelmäksi ehdotetaan profit split -menetelmää tai verovelvollisen vaihtoehtoisesti esittämää menetelmää. Profit split -menetelmä perustuu yleensä osapuolten väliseen sopimukseen, eikä se siten ole ns. absoluuttisesti oikea tulojen jakomenetelmä. Tämän menetelmän käyttäminen on omiaan johtamaan huomattavaan määrään oikeusriitoja tulojen allokatiosta valtioiden välillä.

Taloudellisesti raskaiden menetysten ja moninkertaisen verotuksen välttämiseksi jäsenvaltioiden verohallintojen olisikin luotava selkeät pelisäännöt direktiivin kansalliselle ja maltilliselle tulkinnalle, sekä varmistettava riittävät resurssit oikeusriitojen ratkaisuun. Verosopimusten kiinteän toimipaikan muodostumista koskevan artiklan täsmentäminen direktiivin ehdotuksen mukaisesti puolestaan edellyttäisi maailmanlaajuisia OECD:n BEPS-projektin seurauksena syntyvää nopeutettua riidanratkaisumallin käyttöä ja hyväksyntää, sekä verovelvollisyyden oikeusturvan varmistamista moninkertaisen verotuksen tilanteiden osalta.

Ehdotuksessa on asetettu tietyt, selkeät euro- ja numeromääräiset rajat toiminnalle, jota se koskee (artikla 4). Nämä rajat on asetettu varsin alhaisiksi ja rajoja tulisi vielä tässä mielessä harkita.

Käyttäjän sijainnin määrittämisen pääsääntönä pidetään molemmissa digiveroehdotuksissa käyttäjän IP-osoitteen sijaintia. Tätä voidaan pitää ongelmallisena, koska käyttäjän IP-osoite ei aina sijaitse samassa valtiossa kuin

6.4.2018

Aalto Amanda
Jormalainen Jouko
Luukkonen Lauri

missä käyttäjä itse sijaitsee. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa digipalvelua käytetään monikansallisen yrityksen IT-laitteella. IP-osoitteen luotettavuus voidaan myös kyseenalaistaa muissakin tilanteissa.

Tiettyjen digitaalisten palveluiden liikevaihdon verotusta koskeva ehdotus

Ehdotus tiettyjen digitaalisten palveluiden liikevaihtoon liittyvästä verosta on myös ongelmallinen, vaikkakin se on tarkoitettu väliaikaiseksi ja sen soveltamisala rajoittunee ainoastaan digitaalisen liiketoiminnan jätteihin. Tällainen liikevaihdosta perittävä vero voi johtaa tappiollisenkin toiminnan verottamiseen ja ylipäättään kaksinkertaiseen verotukseen. Tämä väliaikainen vero on soveltamisalaltaan myös rajattu melko tarkasti kohdistumaan nimenomaan digitaalisen talouden jätteihin, joista valtaosa on yhdysvaltalaisia yrityksiä. Nykyisessä hyvin herkässä maailmantalouden tilassa tarkoin kohdistettu vero voi helposti johtaa vastareaktioihin.

Edellä lausutun lisäksi FA yhtyy Elinkeinoelämän Keskusliiton (EK) antamaan lausuntoon.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi